Sådan virker blodtryksmedicin

Forhøjet blodtryk kan man sjældent mærke. Men det slider på blodårerne og øger risikoen for **blodprop i hjertet og hjernen** og for **nyreskade**. Medicinen sænker blodtrykket og dermed risikoen. Den virker kun, mens du tager den, så den skal tages hver dag, også når du har det godt.

Tre ting styrer dit blodtryk

Blodårerne

Jo strammere blodårerne er, jo højere bliver trykket.

MEDICIN: ACE-hæmmer, AT2-blokker og calciumblokker får blodårerne til at slappe af.

Væsken i blodet

Jo mere salt og vand i blodårerne, jo højere bliver trykket.

MEDICIN: Vanddrivende medicin får nyrerne til at skille sig af med salt og vand.

Hjertet

Jo hurtigere og hårdere hjertet pumper, jo højere bliver trykket.

MEDICIN: Betablokker får hjertet til at slå roligere.

Sådan bygger vi behandlingen op

TRIN 1

ACE-hæmmer eller AT2-blokker
Corodil, losartan, Candemox

TRIN 2

+ calciumblokker
amlodipin eller lercanidipin

TRIN 3

+ vanddrivende tiazid
Centyl med kaliumklorid

STADIG FOR HØJT?

+ spironolakton
Spirix

→ evt. + betablokker
metoprolol, fx Selo-Zok

- **Mange har brug for 2-3 typer.** Flere typer i lav dosis virker bedre og giver færre bivirkninger
- Rækkefølgen kan være **anderledes for dig**, fx ved sukkersyge, hjerte- eller nyresygdom
- Vi justerer med **2-4 ugers mellemrum** og beder dig ofte måle blodtrykket hjemme først
- **Stærkt vanddrivende medicin (Furix)** bruges kun i særlige tilfælde, fx ved hjertesvigt

De enkelte typer medicin

1 ACE-hæmmer / AT2-blokker

Corodil / losartan, Candemox — Blodårerne

Kroppen laver et hormon (angiotensin 2), som trækker blodårerne sammen og får nyrerne til at holde på salt og vand. ACE-hæmmeren bremser dannelsen af hormonet, AT2-blokkeren blokerer dets virkning. **→ Blodårerne slapper af.**

GODT AT VIDE

- ACE-hæmmer kan give **tør, kildrende hoste**. Så skifter vi til en AT2-blokker
- De to typer tages ikke sammen
- **Blodprøve** før start og 2-4 uger efter

2 Calciumblokker

amlodipin, lercanidipin — Blodårerne

Musklerne i blodårernes væg skal bruge calcium for at trække sig sammen. Medicinen blokerer for calcium. **→ Musklerne slapper af, og blodårerne bliver bredere.**

GODT AT VIDE

- **Hævede ankler** er den hyppigste bivirkning. Skift til lercanidipin kan hjælpe
- Kan give rødme i ansigtet og hovedpine

De enkelte typer medicin (fortsat)

3 Vanddrivende tiazid

Centyl med kaliumklorid — Væsken

Får nyrerne til at skille sig af med mere salt, og vandet følger med. **→ Mindre væske i blodårerne, og trykket falder.**

GODT AT VIDE

- Kan give **for lidt salt og kalium** i blodet, især hos ældre. Derfor tager vi blodprøver
- Tabletten indeholder ekstra kalium for at modvirke det
- Du kan se en tom tabletskal i afføringen. Det er helt normalt

4 Spironolakton

Spirix — Væsken

Blokerer et hormon fra binyrerne, som får nyrerne til at holde på salt og vand. **→ Mere salt og vand ud. Kalium holdes tilbage.**

GODT AT VIDE

- Bruges, når blodtrykket stadig er for højt trods 3 typer medicin
- Kalium i blodet kan blive **for højt**. Derfor tager vi blodprøver
- Mænd kan få ømme eller hævede bryster. Sig det til os, så finder vi en løsning

5 Betablokker

metoprolol, fx Selo-Zok — Hjertet

Dæmper virkningen af adrenalin på hjertet. **→ Hjertet slår roligere og pumper med mindre kraft.**

GODT AT VIDE

- Bruges især, hvis du også har hjertesygdom, hurtig puls, rysten eller migræne
- Kan give træthed, svimmelhed og kolde hænder og fødder
- **Stop aldrig brat.** Skal trappes ned efter aftale med lægen

6 Stærkt vanddrivende

Furix — Væsken

Virker et andet sted i nyrerne end tiazid og er meget kraftigere. **→ Du skal tisse meget i timerne efter.**

GODT AT VIDE

- **Ikke til almindeligt forhøjet blodtryk.** Bruges fx ved hjertesvigt, væske i kroppen eller nedsat nyrefunktion
- Kan påvirke saltene i blodet. Derfor tager vi blodprøver

Husk

- Tag medicinen **hver dag på samme tidspunkt**, også når du har det godt
- **Blodprøver** ca. én gang om året, og oftere når vi ændrer medicinen
- Mod smerter: brug **paracetamol (Panodil)**. Undgå gigtpiller som ibuprofen. De kan hæve blodtrykket og belaste nyrerne
- Er du **gravid** eller planlægger du graviditet? Kontakt os, så skifter vi medicinen

Kontakt os, hvis du …

- bliver **svimmel**, når du rejser dig op
- får bivirkninger. **Stop ikke selv.** Der findes næsten altid et andet valg
- har målt et højt blodtryk hjemme flere gange

Ring 112 ved pludselig hævelse af læber, tunge eller hals. Det er en meget sjælden bivirkning til ACE-hæmmer og AT2-blokker.

Kort fortalt: blodårerne slapper af → mindre væske i blodet → roligere hjerte → lavere blodtryk → mindre risiko for blodprop og nyreskade.

Kilder: Dansk Cardiologisk Selskab: *National Kardiologisk Behandlingsvejledning, kap. 27 Arteriel hypertension* · Region Hovedstaden, sundhed.dk: *Basislisten: Hypertension* (2024) med deskguide om antihypertensiva.